جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظری

کاربرگ نظارت و راهنمایی آموزشی (مدارس دوره دوم متوسطه نظری ــ سال تحصیلی ۱۴۰۶–۱۴۰۵)

حیطه ۱: طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی مبتنی بر برنامه درسی ملی		
عنصر	راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)	شواهد قابل بررسی
انطباق طراحی آموزشی با برنامه درسی ملی و کاربست طرح درس	اهداف، محتوا، فعالیت‌ها و سنجش با برنامه درسی ملی هماهنگ هستند؟ ارتباط منطقی بین هدف، فعالیت و سنجش وجود دارد؟ معلم واقعاً از طرح درس برای هدایت تدریس استفاده می‌کند؟ (فقط داشتن طرح درس کافی نیست) توالی مراحل و زمان‌بندی رعایت شده است؟	طرح درس، اهداف نوشته‌شده، مراحل واقعی تدریس، مدیریت زمان
تناسب فعالیت‌های یادگیری با اهداف، ویژگی دانش‌آموزان و شرایط آموزشی	فعالیت‌ها با اهداف درس، سطح آمادگی و نیازهای دانش‌آموزان، زمان و امکانات کلاس متناسب هستند؟ فرصت فهم، تجربه، تمرین، کاربرد، تفکر و تعمیق یادگیری فراهم شده است؟	فعالیت‌های کلاسی (فردی/گروهی)، نمونه تولیدات دانش‌آموزان
حیطه ۲: محیط و مدیریت کلاس		
عنصر	راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)	شواهد قابل بررسی
سازمان‌دهی محیط یادگیری و ایجاد فضای عاطفی ایمن و مشارکت‌پذیر	چیدمان و گروه‌بندی کلاس متناسب با هدف فعالیت است؟ فضای کلاس امن، محترمانه و مشارکت‌پذیر است؟ همه دانش‌آموزان فرصت مشارکت دارند؟ برخورد معلم با اشتباهات حمایتی است؟	چیدمان کلاس، تعاملات، میزان مشارکت دانش‌آموزان
مدیریت مؤثر زمان و جریان یادگیری در کلاس	نحوه مدیریت زمان، سازمان‌دهی مراحل تدریس، انتقال بین فعالیت‌ها، جلوگیری از وقفه‌های غیرضروری و حفظ تمرکز کلاس بر اهداف یادگیری چگونه است؟	زمان‌بندی واقعی مراحل، کیفیت انتقال‌ها، نحوه ایجاد تمرکز در دانش‌آموزان
حیطه ۳: مستندسازی		
عنصر	راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)	شواهد قابل بررسی
مستندسازی فعالیت‌ها و رویدادهای آموزشی به‌عنوان شواهد یادگیری	آیا برای پروژه، آزمایش یا بازدید، شواهد واقعی از فرایند و نتیجه وجود دارد؟ دانش‌آموزان در مستندسازی مشارکت داشته‌اند؟ فقط چند عکس بدون توضیح کافی نیست.	دفتر گزارش، برگه آزمایش، نمونه کار دانش‌آموز، فایل یا پوشه مستندات
حیطه ۴: شایستگی و نقش حرفه‌ای معلم		
عنصر	راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)	شواهد قابل بررسی
تسلط علمی و آموزشی و تصمیم‌گیری حرفه‌ای معلم	معلم بر محتوای درس مسلط است و مفاهیم را واضح بیان می‌کند؟ به پرسش‌ها پاسخ مناسب می‌دهد؟ وضعیت یادگیری دانش‌آموزان را تشخیص می‌دهد و تصمیم آموزشی درست می‌گیرد؟	تبیین مفاهیم، پاسخ‌گویی، تصمیم‌های آموزشی
خودارزیابی، بازاندیشی و توسعه حرفه‌ای معلم	معلم نقاط قوت و ضعف خود را می‌شناسد؟ از بازخورد و تجربه دیگران برای بهبود کارش استفاده می‌کند؟	صحبت معلم درباره عملکرد خود، اقدامات بهبود

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظری

کاربرگ نظارت و راهنمایی آموزشی (مدارس دوره دوم متوسطه نظری ــ سال تحصیلی ۱۴۰۶–۱۴۰۵)

حیطه ۵: موارد اختصاصی در آموزش و سنجش متناسب با ماهیت درس		
عنصر	راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)	شواهد قابل بررسی
به‌کارگیری راهبردها و تجارب یادگیری متناسب با ماهیت اختصاصی درس	با توجه به ماهیت درس، راهبردها و فعالیت‌های اختصاصی به‌کار گرفته شده؟ (مثال: آزمایش و کاوشگری در علوم، حل مسئله و استدلال در ریاضی، تحلیل و تولید متن در زبان و ادبیات، فعالیت‌های عملی در دروس مهارتی)	فعالیت‌ها و راهبردهای اختصاصی متناسب با درس
هم‌راستایی آموزش، فعالیت و سنجش با اهداف و انتظارات اختصاصی درس	آنچه تدریس می‌شود، آنچه دانش‌آموز انجام می‌دهد و آنچه سنجیده می‌شود با هم هماهنگ هستند؟ همه این‌ها در جهت اهداف همان درس هستند؟	ارتباط منطقی هدف–فعالیت–سنجش در چارچوب درس
حیطه ۶: روش‌های نوین تدریس و تعاملات یادگیری		
عنصر	**راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)**	**شواهد قابل بررسی**
انتخاب و اجرای روش‌های نوین و فعال تدریس متناسب با اهداف و ماهیت درس	روش تدریس با اهداف، ماهیت محتوا و ویژگی دانش‌آموزان متناسب است؟ روش‌هایی مانند حل مسئله، کاوشگری، یادگیری مشارکتی، پروژه یا کلاس معکوس در صورت تناسب به‌کار گرفته شده؟ کیفیت اجرا و تحقق هدف آموزشی چگونه است؟	نوع روش اجراشده، میزان مشارکت فعال دانش‌آموزان، تحقق هدف آموزشی
انعطاف‌پذیری حرفه‌ای معلم در مواجهه با شرایط واقعی کلاس	معلم با توجه به واکنش و سطح دانش‌آموزان، روش، مثال یا زمان‌بندی را تنظیم می‌کند؟ این تغییرات بدون خارج شدن از اهداف درس انجام می‌شود؟	تغییرات موقعیتی معلم، تطبیق با کلاس
حیطه ۷: فناوری‌های نوین آموزشی و یادگیری ترکیبی		
عنصر	**راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)**	**شواهد قابل بررسی**
کاربست هدفمند فناوری و هوش مصنوعی با رویکرد عدالت آموزشی	فناوری و رسانه‌ها متناسب با اهداف یادگیری و محتوای درس استفاده شده‌اند؟ نقش آن‌ها در بهبود فهم، تعامل، تمرین یا بازخورد چیست؟ استفاده صرفاً نمایشی نیست؟	ابزار و رسانه مورد استفاده، نقش واقعی آن در یادگیری
به‌کارگیری یادگیری ترکیبی با رعایت عدالت آموزشی	تلفیق آموزش حضوری و مجازی هدفمند است؟ تفاوت دسترسی دانش‌آموزان به اینترنت و تجهیزات در نظر گرفته شده؟ فناوری و هوش مصنوعی واقعاً به یادگیری کمک می‌کند یا فقط نمایشی است؟ از ایجاد نابرابری جلوگیری شده؟ (کمبود امکانات خارج از اختیار معلم امتیاز را کم نکند)	نحوه تلفیق حضوری/مجازی، ابزار دیجیتال، نمونه استفاده از هوش مصنوعی
حیطه ۸: سنجش و بازخورد		
عنصر	**راهنمای مشاهده (چه چیزی را بررسی کنید؟)**	**شواهد قابل بررسی**
استفاده از سنجش آغازین، تکوینی و پایانی و پرسش‌های مفهومی و عملکردی	از سنجش آغازین، تکوینی و پایانی استفاده می‌کند؟ نتایج سنجش در تصمیم‌های تدریس او اثر دارد؟ پرسش‌ها سطحی نیست و فرصت فکر کردن، کاربرد و حل مسئله می‌دهد؟	انواع سنجش، کیفیت پرسش‌ها، تصمیم‌های مبتنی بر سنجش یا بررسی روند ارتقای نمرات
طراحی تکالیف هدفمند و ارائه بازخورد مؤثر برای اصلاح تدریس	تکالیف با اهداف درس و سطح دانش‌آموزان متناسب است؟ فرصت تمرین، کاربرد و تعمیق یادگیری را فراهم می‌کند؟ بازخورد مشخص و مفید داده می‌شود؟	نمونه تکالیف، عملکرد دانش‌آموزان، شیوه بازخورد با پرس و جو از دانش آموزان